

Onszelf vernieuwen
om onszelf te blijven

3

DE ECONOMISCHE ROUTE VOOR DE REGIO STEDENDRIEHOEK

In de regio Stedendriehoek is het prima wonen, recreëren en werken. De regionale economie is veelzijdig van aard. Deze diversiteit zorgt voor stabiliteit en mede daardoor hebben conjunctuurschommelingen weinig vat op onze economie. Een prachtige uitgangspositie dus. En een uitdaging om deze positie ook voor de toekomst vast te houden en verder uit te bouwen. In deze ambitie hebben overheid, ondernemers en onderwijs elkaar gevonden. Gezamenlijk hebben ze de doelen ontwikkeld en de koers bepaald die de regio leidt naar een florerende economische toekomst. Met innovatie kunnen we als regio onze economische troeven nog beter benutten. En... gaan we onszelf vernieuwen om onszelf te blijven.

Het Economisch Platform Stedendriehoek heeft het initiatief genomen om voor de regio een Economische Visie te maken als wegwijzer naar de toekomst. Dit platform bestaat uit onder meer vertegenwoordigers van het regionale bedrijfsleven (Kamer van Koophandel, VNO-NCW Stedendriehoek en MKB Stedendriehoek) de besturen van de gemeenten uit de regio Stedendriehoek (Apeldoorn, Brummen, Deventer, Epe, Lochem, Voorst en Zutphen) en het onderwijs (Saxion, ROC Aventus).

De Economische Visie Stedendriehoek geeft voor het uitbouwen van de regionale economie prioriteit aan drie hoofdthema's:

- de noodzaak van innovatie, met een accent op de maakindustrie;
- het optimaliseren van de verhouding tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt;
- het verbeteren van het vestigingsklimaat.

Uiteraard zijn er nog meer onderwerpen die van belang zijn voor de regionale economie, zoals het bevorderen van toerisme en recreatie, het versterken van de landbouw, het creëren van ruimte voor bedrijvigheid en een goede infrastructuur. In de Economische Visie is echter bewust gekozen voor een focus op de genoemde drie thema's. Juist op deze punten is de regionale samenwerking van overheid, ondernemers, onderwijs en onderzoek van toegevoegde waarde ten opzichte van een lokale aanpak.

Deze uitgave is een samenvatting van de Economische Visie Stedendriehoek. De integrale versie is te lezen op www.regiostedendriehoek.nl.

De regio in cijfers

Aantal inwoners (2006): 410.297

Omvang beroepsbevolking (2006): 181.000

Omvang werkgelegenheid (2006): 194.600

Jaarlijkse ontwikkeling werkgelegenheid (2002-heden): 0,1 % (landelijk 0,2%)

Werkloosheid (2006): 6,9 % (landelijk 7,5%)

Aandeel hightech banen binnen de industriële sector (2006): 5,6% (landelijk 11,9%)

Participatiegraad (2006): 63,6% (landelijk 64,2%)

Jaarlijkse ontwikkeling BRP (1996-heden): 2,1 % (landelijk 2,4%)

Jaarlijkse exportontwikkeling (1998-heden): 4,1 % (landelijk 2,3%)

Inleiding

Uitgangspositie

De Economische Visie Stedendriehoek richt zich op verdere ontwikkeling van de regionale economie. De basis hiervoor is een uitgebreide analyse van de actuele stand van zaken, inclusief belangrijke trends en ontwikkelingen. Dit is het vertrekpunt voor de gewenste toekomstige economische ontwikkeling. Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste uitkomsten uit de analyse.

- De economie van de Stedendriehoek is evenwichtig en stabiel. Onder andere door de diversiteit aan branches hebben economische schokken minder sterke effecten op de conjunctuur van de Stedendriehoek als geheel.
- De maakindustrie is sterk. Deze bedrijfstak zorgt voor veel werkgelegenheid, zowel direct als indirect in bijvoorbeeld de verwerkende industrie, logistiek en dienstensector. De efficiency en de bijdrage van deze bedrijfstak aan het Bruto Regionaal Product neemt steeds verder toe. Dit zorgt voor een behoud aan werkgelegenheid al is de tendens wel dalende. Het aandeel bedrijven met een hightech karakter is gering en de regeldruk is te groot.

- De Stedendriehoek biedt een prettig woon- en leefklimaat. Het gebied heeft een aantrekkelijke mix van stad en platteland, een gevarieerd landschap, een hoog voorzieningenniveau en een goede bereikbaarheid. Kortom: een uitstekend vestigingsklimaat voor bedrijven. Dit vestigingsklimaat wordt wel steeds meer geremd door een toenemende regeldruk, met name op het gebied van natuur en milieu.
- Op het terrein van de arbeidsmarkt is positief dat het aantal arbeidsplaatsen groter is dan de beroepsbevolking. Met de kwantiteit is dus niks mis. Aan de kwaliteit moet gewerkt worden door vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen. Binnen bepaalde sectoren - met name in techniek en zorg - telt de regio nu nog te weinig adequaat opgeleide mensen.
- Ondanks vele netwerken zoals businessclubs en ondernemerskringen bestaat er op regionaal niveau opvallend weinig vakinhoudelijke samenwerking tussen de verschillende sectoren. Wel zijn er veelbelovende recente initiatieven, zoals het programma Health & Care Stedendriehoek, het Innovatienetwerk Stedendriehoek en de aansluiting van bedrijven uit de regio bij het platform Energie- en Milieutechnologie (EMT).

Het doel

De analyse toont aan dat de economie van de regio Stedendriehoek flink wat positieve onderscheidende kenmerken heeft en dat we deze verder moeten uitbouwen. De diversiteit van de economie en factoren als vestigingsklimaat bieden namelijk geen garantie voor een voorspoedige economische ontwikkeling. En omdat stilstand over het algemeen achteruitgang is, zullen we ons serieus moeten inspannen voor behoud en groei van het bijzondere karakter van onze economie. Anders gezegd: we zullen onszelf moeten vernieuwen om onszelf te blijven. Daarom stelt de regio zich de volgende doelen.

1. Innovatie bevorderen

De regionale economie staat niet op zich maar is een onderdeel van de nationale en internationale omgeving. Mondiale ontwikkelingen beïnvloeden ook de regionale economie en daarmee neemt de concurrentie toe. Om ook in de toekomst concurrerend te zijn is innovatie zeer belangrijk. Innovatie is hierbij niet een doel op zich maar het middel om de mogelijkheden van de regionale economie te vergroten.

2. De maakindustrie ondersteunen

In de maakindustrie loopt de werkgelegenheid terug, het aandeel bedrijven met een hightech karakter is te gering en de regeldruk is te groot. Voor de stabiliteit van de regionale economie is het belangrijk dat de maakindustrie zijn positie kan behouden en versterken. Hierbij speelt het bevorderen van innovatie en het terugdringen van beperkende regelgeving een belangrijke rol.

3. De gunstige werkgelegenheidsbalans behouden

De Stedendriehoek heeft een positieve werkgelegenheidsbalans, in die zin dat het aantal arbeidsplaatsen groter is dan de beroepsbevolking. De komende jaren moeten we nieuwe banen blijven creëren om deze gunstige situatie uit te bouwen. Daarnaast moet de regio ook investeren in de kwaliteit van werknemers nu en in de toekomst.

4. Specifieke sectoren op de arbeidsmarkt ondersteunen

De match tussen vraag en aanbod van personeel moet in specifieke sectoren verbeteren. Met gericht onderwijs wil de regio zorgen voor voldoende gekwalificeerde mensen. Bij de techniek- en zorgsector is op dit gebied de nood het hoogst.

5. Het vestigingsklimaat op peil houden

Om de regio aantrekkelijk te houden voor het vestigen van bedrijven zijn zaken als voldoende en kwalitatief goede ruimte voor bedrijvigheid, maximale bereikbaarheid en een minimum aan regeldruk belangrijk. De regio zet zich daarnaast uiteraard in voor het aantrekkelijk houden van de regio als gebied om in te wonen, te werken en te recreëren.

4

De weg naar het versterken van de regionale economie wordt mede bepaald door innovatie. Hierbij is samenwerking tussen de overheid, ondernemers, onderwijs en onderzoek (de vier O's) van groot belang. Een samenwerking waarbij de deelnemers één doel voor ogen hebben en daar eensgezind aan werken. Voor het boeken van resultaten moet de samenwerking structureel zijn. Er is al wel veel samenwerking tussen bedrijven binnen één specifieke sector, het succes voor de toekomst ligt in de samenwerking tussen meerdere sectoren en het toepassen en vertalen van elkaars kennis.

Innovatie en structurele samenwerking

De regio Stedendriehoek wil structurele samenwerking bevorderen door dit te koppelen aan innovatie. Innovatie is immers een sectoroverschrijdend thema en een aspect waar elke organisatie die wil groeien mee te maken heeft. Door de samenwerking ontstaan voor de ontwikkeling van de regionale economie synergievoordelen en stimuleren we de gewenste innovatie in de maakindustrie.

De regio wil netwerkvorming bevorderen tussen de vier O's. Om dit te ondersteunen komt er een reeks ontmoetingen met een centraal thema. Een concrete aanpak die voor alle betrokkenen direct een beeld oplevert van wat men elkaar te bieden heeft en op welke punten men elkaar kan aanvullen.

De netwerkbijeenkomsten hebben de volgende speerpunten als onderwerp: maakindustrie, wellness & zorg en energie. Deze keuze komt voort uit afwegingen als de al aanwezige economische massa, de verwachte groeipotentie en de mogelijkheid om aan te sluiten bij nationale en Europese ambities.

Naast samenwerking is er vooral pure ondernemerskracht nodig om de doelstellingen te realiseren. Daarvoor bieden wij ondernemers een helpende hand. De nadruk ligt hierbij op het ondersteunen van (door)starters, het bevorderen van exportposities door kennisuitwisseling en samenwerking en het financieren van innovatieve businessideeën.

De koers

De koers

Optimale werkgelegenheidssituatie

Ook in de regio Stedendriehoek zal de krapte op de arbeidsmarkt de komende jaren toenemen. Het is daarom van belang om het potentieel aan arbeidskrachten voor onze regio te behouden en niet te laten wegvloeien naar buiten de regio. Naast het behouden en liefst uitbreiden van deze kwantiteit aan arbeidskrachten moeten we ook werken aan de kwaliteit om zo vraag en aanbod meer op elkaar af te stemmen.

Concreet betekent dit dat we de komende jaren het aanbod aan adequaat opgeleide werknemers voor de techniek en zorg structureel gaan verbeteren. Verder stimuleren we dat inwoners van de regio die aan het werk kunnen dat ook daadwerkelijk doen. Hierbij willen we het beter doen dan landelijk en zo het regionale werkloosheidspercentage 1%-punt onder het landelijk gemiddelde brengen. Last but not least willen we nieuwe arbeidsplaatsen om de balans tussen werkgelegenheid en beroepsbevolking ook in de toekomst positief te houden. Tot 2015 streven we naar een groei met circa 20.000 banen. Ook hierbij is samenwerking tussen de vier O's van cruciaal belang.

Aantrekkelijk vestigingsklimaat

Een remmende factor op de ontwikkeling en vestiging van bedrijven is de regeldruk. Om het vestigingsklimaat in de regio Stedendriehoek nog aantrekkelijker te maken is het nodig om de regeldruk te verminderen. Hierbij ligt de ambitie van de regio hoog! Een ander aspect dat gunstig is voor het vestigingsklimaat is de digitale ontsluiting. In 2012 moet het grondgebied van alle zeven gemeenten ontsloten zijn met breedband.

Verder zal de Stedendriehoek zorgen voor actuele informatie over de beschikbaarheid van kavels en andere ruimte voor bedrijvigheid. Hierdoor krijgen potentiële gegadigden een goed en up-to-date beeld van de vestigingsmogelijkheden binnen de regio. Tot slot zijn er twee aspecten die wel te maken hebben met het vestigingsklimaat maar die buiten de scope van de Economische Visie vallen. Dit zijn het bieden van voldoende bedrijfsruimte en bedrijventerreinen en het veiligstellen van de fysieke bereikbaarheid. Bij de uitvoering van onze visie zien we er vanzelfsprekend op toe dat deze vitale aspecten hoog op de politieke agenda blijven staan. Intensieve monitoring is daarbij belangrijk!

5

Het maken van een visie is stap één, het uitvoeren stap twee en daarmee de belangrijkste stap op weg naar de volgende bestemming. Volgens de hiervoor uitgezette koers gaan we de komende jaren de innovatieve kracht van de Stedendriehoek versterken, beter en meer gericht samenwerken en de ondernemerskracht vergroten. Daartoe ontwikkelen we een uitgebreide reeks concrete acties en projecten. In feite is dit proces her en der al spontaan begonnen en dit biedt mooie aanknopingspunten om de reis te vervolgen. Zo hebben meerdere partijen in de regio het initiatief genomen om het perspectief met betrekking tot de arbeidsmarkt te optimaliseren. Voorbeelden van dergelijke initiatieven zijn de activiteiten vanuit het covenant Leren & Werken in de Stedendriehoek, het arbeidsmarktonderzoek van het Regionaal Platform Arbeidsmarkt en de activiteiten van Health & Care Stedendriehoek.

De uitvoering van de Economische Visie is een dynamisch proces. Verspreid over meerdere jaren worden tal van activiteiten hiervoor ingezet. Om een beeld te geven van de acties die u kunt verwachten volgt hieronder een overzicht van de initiatieven waaraan nu al wordt gewerkt.

- Opstart Innovatienetwerk Stedendriehoek - gericht op het samenbrengen en doorverwijzen van bedrijven, om te komen tot innovatie op regionaal niveau
- Doorontwikkeling Programma Health & Care Stedendriehoek - in dit programma worden relevante organisaties en bedrijven in de gezondheidszorg bij elkaar gebracht om samen business te genereren
- Opstart Stedendriehoek-cluster binnen platform Energie- en Milieutechnologie (EMT) - voor het gezamenlijk ontwikkelen van concrete projecten op het gebied van energie en milieu
- Bevorderen Exportontwikkeling
- Vestiging en start van de ondernemersacademie
- Ontsluiten informal investors - een zoektocht naar partijen die bereid zijn te investeren in innovatieve projecten
- Ondersteuning starters en doorstarters
- Uitvoering van de 'Integrale en vraaggestuurde aanpak arbeidsmarkttopgave' - onderdeel hiervan is bijvoorbeeld het opzetten van een regionaal Poortwachtercentrum
- Verbeteren informatievoorziening beschikbaarheid kavels en huisvestingsmogelijkheden voor bedrijven
- Plan van aanpak verminderen administratieve lasten.

De uitvoering

Uitdagende toekomst

De uitgangspositie van de Stedendriehoek is gunstig. De economische structuur is evenwichtig, de maakindustrie is sterk, het vestigingsklimaat is goed en er is een relatief lage werkloosheid. Dat zijn zonder uitzondering uitstekende kansen om verder uit te bouwen. Uiteraard zijn er naast deze kansen ook bedreigingen. In de maakindustrie loopt de werkgelegenheid terug en is er te weinig hightech industrie. Binnen bepaalde sectoren is er een tekort aan gekwalificeerde medewerkers. Het vestigingsklimaat lijdt onder wetten en regels en verder kan de samenwerking tussen overheid, ondernemers, onderwijs en onderzoek (de 4 O's) beter.

Om te blijven profiteren van de positieve eigenschappen van onze regio is innovatie meer dan noodzakelijk. Dit is van toepassing op alle branches en sectoren. Door innovatie op alle fronten te bevorderen, kunnen we de maakindustrie ondersteunen, de arbeidsmarkt gezond houden en de kwaliteit van het vestigingsklimaat handhaven. Daarbij is structurele samenwerking tussen de vier O's een absolute voorwaarde.

De komende jaren voeren we als belanghebbende partijen verenigd in het Economisch Platform Stedendriehoek een uitgebreid programma van concrete acties en projecten uit voor de vereiste vernieuwing. Voor elk van de 4 O's betekent dat een actieve inbreng en bijdrage. Aan de hand van een aantal speerpunten stimuleren we netwerkvorming - en dus samenwerking -, optimaliseren we de situatie op de arbeidsmarkt en zorgen we ervoor dat de regio zo aantrekkelijk mogelijk blijft als vestigingsplaats voor bedrijven. We gaan onszelf vernieuwen om onszelf te blijven!

Regio Stedendriehoek

Postbus 5000
7400 GC Deventer
Telefoon (0570) 69 51 17
Info@regiostedendriehoek.nl

Kamer van Koophandel

Oost-Nederland

Postbus 10282
7301 GG Apeldoorn
Telefoon (055) 579 61 24
remco.feith@kvk.nl

VNO-NCW Stedendriehoek

Postbus 10475
7301 GL Apeldoorn
Telefoon (055) 5222606
lorist@vno-ncwmidden.nl

MKB Stedendriehoek

Postbus 10458
7301 GL Apeldoorn
Telefoon (055) 5789555
midden@mkb.nl

Over deze uitgave

'Onszelf vernieuwen om onszelf te blijven' is een samenvatting van de Economische Visie Stedendriehoek. Hierin hebben de ondernemers in de regio vertegenwoordigd door VNO-NCW Stedendriehoek, MKB Stedendriehoek en Kamer van Koophandel Oost-Nederland en de gemeenten die behoren bij de regio Stedendriehoek (Apeldoorn, Brummen, Deventer, Epe, Lochem, Voorst en Zutphen) gezamenlijk de economische koers voor de komende jaren uitgezet. De integrale versie van de Economische Visie is te downloaden via www.regiostedendriehoek.nl.

Bron foto Weweler hoofdstuk 5: De Stentor

